

Отже, можливість розвитку економіки за допомогою введення МСФЗ достатньо висока, особливо, якщо змінити формальне ставлення вітчизняних власників до міжнародної фінансової звітності. Такі заходи позитивно вплинуть на покращення інвестиційного клімату, а також загалом призведуть до прозорості ведення бізнесу в нашій країні.

Література

1. Міжнародні стандарти фінансової звітності [Електронний ресурс] // Національний банк України : [сайт] / Глосарій банківської термінології. – 2020. – Режим доступу: https://old.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=123447&cat_id=123217
2. МСФЗ [Електронний ресурс] // Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку : [сайт] / Моніторинг учасників фондового ринку. – 2019. – Режим доступу: <https://arc.nssmc.gov.ua/2019/12/28/nktspr-oprilyudnila-ukransyku-taksonomyu-fnansovo-zvtnost-za-2019-rk/>
3. Жолнер І.В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами : навч. посіб. / І. В. Жолнер. – К. : НУХТ, 2012. – 335 с.

Карнаушенко А.С.

к.е.н., ст. викладач кафедри економіки та фінансів,
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

ОЦІНЮВАННЯ ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА ЗА ДОПОМОГОЮ МОДЕЛІ АЛЬТМАНА

На сьогодні умови ведення господарської діяльності погіршуються в зв'язку зі складним становищем в країні. Переважна більшість українських підприємств закриваються та призупиняють власну діяльність в результаті чого несуть збитки. Така ситуація в світі носить поняття в економіці «криза», «кризові явища» або «рецесія економіки». Економіка нашої країни та вітчизняні підприємства переживали таке масштабне явище, як «світова економічна криза» в 2008 р. З точки зору світової практики, криза - це нормальне, закономірне, циклічне явище яким потрібно керувати та вміло застосовувати антикризові методи для протистояння йому [1].

Важливою передумовою застосування правильних антикризових заходів є ідентифікація глибини кризи. Кризі притаманні наступні ознаки: - зниження ефективності використання капіталу; - скорочення рентабельності та

показників прибутку; - виникнення збитковості виробництва; - відсутність вільних власних коштів і резервних капіталів; - стан гострої неплатоспроможності [1].

В основі антикризового управління підприємством лежать конкретні управлінські процедури. Для діагностики можливої фінансової кризи в підприємства «X» будемо використовувати оцінювання ймовірності банкрутства підприємства за допомогою Z рахунку Альтмана.

Професор Нью-Йоркського університету Едвард Альтман розробив алгоритм розрахунку індексу кредитоспроможності, який одержав назву індексу (моделі) Альтмана. Цей індекс дає змогу з достатньою вірогідністю розподілити суб'єкти господарювання на тих, що працюють стабільно, і на потенційних банкрутів.

Індекс Альтмана розраховується за формулою:

$$Z = 1,2 \cdot X_1 + 1,4 \cdot X_2 + 3,3 \cdot X_3 + 0,6 \cdot X_4 + 1,0 \cdot X_5 \quad (1)$$

В таблиці 1 наведені вихідні данні для розрахунку ймовірності банкрутства підприємства «X».

Таблиця 1. Вихідні дані для розрахунку ймовірності банкрутства

Робочий капітал	774
Сума активів	1433.5
Резерв нерозподіленого прибутку	-30
Валовий прибуток	6848
Рівень прибутковості активів	4.8
Власний капітал	958
Позичковий капітал	475.5
Чиста виручка від реалізації	8020

В таблиці 2 наведено розрахунок показників для визначення можливої ймовірності банкрутства підприємства «X».

Таблиця 2. Розрахунок показників для визначення можливої ймовірності банкрутства

Показник	Формула розрахунку	Значення
X_1	$\frac{\text{оборотні активи}}{\text{сума всіх активів господарюючого суб'єкта}}$	$774 / 1433.5 = 0.5$

X ₂	<u>резерви нерозподіленого прибутку</u> сума всіх активів господарюючого суб'єкта	-30 / 1433.5 = -0.02
X ₃	<u>валовий прибуток (збитки)</u> сума всіх активів господарюючого суб'єкта	6848 / 1433.5 = 4.8
X ₄	<u>власний капітал</u> позиковий капітал	958 / 475.5 = 2.0
X ₅	<u>чистий виторг від реалізації</u> сума всіх активів господарюючого суб'єкта	8020 / 1433.5 = 5.6

Отже, коефіцієнт $Z = 1,2 \cdot 0,5 + 1,4 \cdot (-0,02) + 3,3 \cdot 4,8 + 0,6 \cdot 2,0 + 1,0 \cdot 5,6 = 23,2$. Імовірність (рівень загрози) банкрутства господарюючого суб'єкта в моделі Альтмана оцінюється за шкалою, яка наведена нижче. Якщо Z дорівнює: 1,80 і менше – дуже висока; 1,81-2,70 – висока; 2,71-2,99 – можлива; 3,0 і вище – дуже низька.

Таким чином ймовірність банкрутства підприємства «Х» дуже низька, але з урахування подій, які відбуваються в світі сьогодні, підприємство повинно бути готовим до рішучих дій, щодо своєї подальшої господарської діяльності.

Антиризикові заходи, які можуть застосовуватися за двома принципами: а) послідовності дій, яка передбачає таку черговість заходів: превентивні – обмежувальні – компенсуючі; б) одночасності дій, при якій можуть застосовуватись паралельно такі заходи, як обмежувальні та компенсуючі, превентивні та компенсуючі та ін. [2].

Кожен із цих принципів використання заходів має як позитивні, так і негативні сторони. Принцип послідовності дій потребує менших витрат ресурсів, проте він не досить надійний з точки зору кінцевого результату від реалізації антиризикових заходів. Застосування принципу одночасності дій обходиться фірмам дорожче, однак рівень надійності функціонування господарської системи вищий. Звичайно, така характеристика принципів використання антиризикових заходів є неповною. У практиці можуть бути випадки, що суперечать викладеним положенням. Тому вибір тих чи інших

заходів має ґрунтуватися не тільки на позитивних і негативних сторонах зазначених принципів, а й на врахуванні конкретних чинників [2].

У світовій практиці існує безліч різних шляхів і способів зниження ризику, найпопулярнішими з яких є страхування, диверсифікація, передача ризику, лімітування, збір додаткової інформації, забезпечення якості виготовленої продукції, перевірка партнерів по бізнесу, бізнес-планування, підбір персоналу підприємницької організації, організація захисту комерційної діяльності підприємства [1].

Література

- 1.Денисенко М.П. Гришко А.М. Заходи покращення фінансового стану підприємств у сучасних умовах господарювання. Економіка та держава. 2019. № 12. с. 61-65
- 2.Petrenko, V., Karnaushenko, A. Joint enterprises in foreign trade activity of Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2017. Т.3. №5. с. 203-207.

Каташинський В.А.

студент-магістр I курсу факультету економіки і підприємництва,
Уманський національний університет садівництва
Науковий керівник: к.е.н. доцент Мельник К.М.

УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ ЯК ЗАПОРУКА ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКУ

Успішна діяльність банку в цілому великою мірою залежить від обраної стратегії управління ризиками. Мета процесу управління кредитними ризиками полягає в їх обмеженні або мінімізації, оскільки повністю уникнути ризиків неможливо.

Формування дієвого механізму мінімізації кредитного ризику та контролю за ним є необхідною умовою стабільного та ефективного функціонування будь-якого банку, оскільки мінімізація кредитного ризику дає змогу не лише запобігти можливим втратам банку від кредитної діяльності, а й не допустити виникнення серйозних проблем із ліквідністю та платоспроможністю.